

Krāslavas novada bāriņtiesas 2022.gada darbības pārskats

Krāslavas novada bāriņtiesa ir Krāslavas novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturtā daļa nosaka, ka *bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.* Pamatojoties uz minēto, Krāslavas novada bāriņtiesa (turpmāk-bāriņtiesa) sniedz Krāslavas novada pašvaldībai pārskatu par bāriņtiesas darbu 2022.gadā.

Bāriņtiesas sastāvā uz 2022.gada 31.decembri bija bāriņtiesas priekšsēdētājs un 11 bāriņtiesas locekļi. Bāriņtiesas lietvedību kārtoti divi sekretāri. Ar 2021.gada 1.oktobri Krāslavas novada bāriņtiesa pārņēma Aglonas novada bāriņtiesas Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagastu darbības teritorijas un ar 2022.gada 1.janvāri Dagdas novada bāriņtiesas darbības teritorijas.

Bāriņtiesas darbinieki regulāri pilnveido savas profesionālās zināšanas, apmeklējot Tieslietu ministrijas (TM), Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (VBTAI) organizētās pamācības, seminārus un konferences.

Krāslavas novada bāriņtiesas darbinieku izglītība

Amats/ izglītība	Maģistrs specialitāte	Bakalaura/augstākā izglītība Specialitāte	Gads kurā pamatapmācības kursi apgūti
Priekšsēdētājs	Profesionālā maģistra diploms sabiedrības pārvaldē ar iestāžu vadītāja kvalifikāciju (2009.gads)	Skolotāja diploms (2001.gads)	2018.gads
Locekļi		Augstākās profesionālās izglītības diploms	2009.gads

		(jurista kvalifikācija tiesību zinātnēs) (2003.gads)	
		Skolotāja diploms (2000.gads)	2010.gads
		Profesionālās augstākās izglītības diploms (profesionālā bakalaura grāds sociālajā darbā) (2004.gads)	2009.gads
	Profesionālā maģistra diploms (profesionālā maģistra grāds izglītībā) (2008.gads)	Bakalaura diploms (Dabas zinātņu bakalaura grāds) (2003.gads)	2009.gads
	1987.gada skolotāja diploms pielīdzināts profesionālā maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai	Skolotāja diploms (1987.gads)	2009.gads
		Augstākās profesionālās izglītības jurista diploms (2003.gads)	2022.gads
	Maģistra grāds vēsturē (1996.gads)	Skolotāja diploms (1994.gads)	1997.gads
		Profesionālās augstākās izglītības diploms sociālajā darbā (2009.gads)	2020.gads
		Bakalaura diploms (bakalaura grāds pedagoģijā) (2006.gads)	2020.gads
		Skolotāja diploms (1982.gads)	2013.gads
Sekretāres		1989.gada diploms pielīdzināts 1.līmeņa augstākajai izglītībai tiesību zinātnēs(kvalifikācija	

		jurists)	
		Sociālo zinātņu bakalaura grāds psiholoģijā (2012. gads).	
Citi darbinieki bāriņtiesā			

2015.gada 29.oktobrī pieņemtie grozījumi Bāriņtiesu likumā, kas stājušies spēkā ar 2021.gada 1.janvāri ir paaugstinātas izglītības prasības, nosakot, ka par bāriņtiesas priekšsēdētāju un bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieku var ievēlēt personu, kura ieguvusi vismaz akadēmisko maģistra grādu vai profesionālo maģistra grādu un atbilstošu profesionālo kvalifikāciju vai citu Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajam Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7.līmenim atbilstošu kvalifikāciju pedagoģijā, psiholoģijā, medicīnā, sociālajā darbā vai tiesību zinātnē un kurai ir ne mazāk kā piecu gadu darba stāžs attiecīgajā specialitātē. Savukārt par bāriņtiesas locekli var ievēlēt personu, kura ieguvusi vismaz akadēmisko bakalaura grādu vai profesionālo bakalaura grādu un atbilstošu profesionālo kvalifikāciju vai citu Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajam Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 6.līmenim atbilstošu kvalifikāciju pedagoģijā, psiholoģijā, medicīnā, sociālajā darbā vai tiesību zinātnē un kurai ir ne mazāk kā triju gadu darba stāžs attiecīgajā specialitātē. 2018.gada 1.novembrī pieņemtie grozījumi Bāriņtiesu likumā, kas stājušies spēkā 2021.gada 1.janvārī paredz, ka vismaz vienai personai no bāriņtiesas sastāva jābūt ar otrā līmeņa augstāko akadēmisko izglītību tiesību zinātnē vai tiesību zinātnes nozarei atbilstošu otrā līmeņa profesionālo augstāko (jurista) izglītību.

Ar Krāslavas novada pašvaldības domes sēdes 2021.gada 25.novembra sēdes protokolu Nr.11 tika nolemts apvienot Krāslavas novada bāriņtiesu, Dagdas novada bāriņtiesu, Aglonas novada bāriņtiesas Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagastu darbības teritoriju, uz reorganizējamo institūciju bāzes izveidojot Krāslavas novada bāriņtiesu, apstiprināt šādu Krāslavas novada bāriņtiesas amatu sarakstu:

Krāslavas novada Bāriņtiesas priekšsēdētājs – 1 slodze;

Krāslavas novada Bāriņtiesas locekļi:

Krāslavas pilsēta – 1 slodze;

Dagdas pilsēta – 1 slodze;

Robežnieku pagasts, Piedrujas pagasts – 1 slodze;

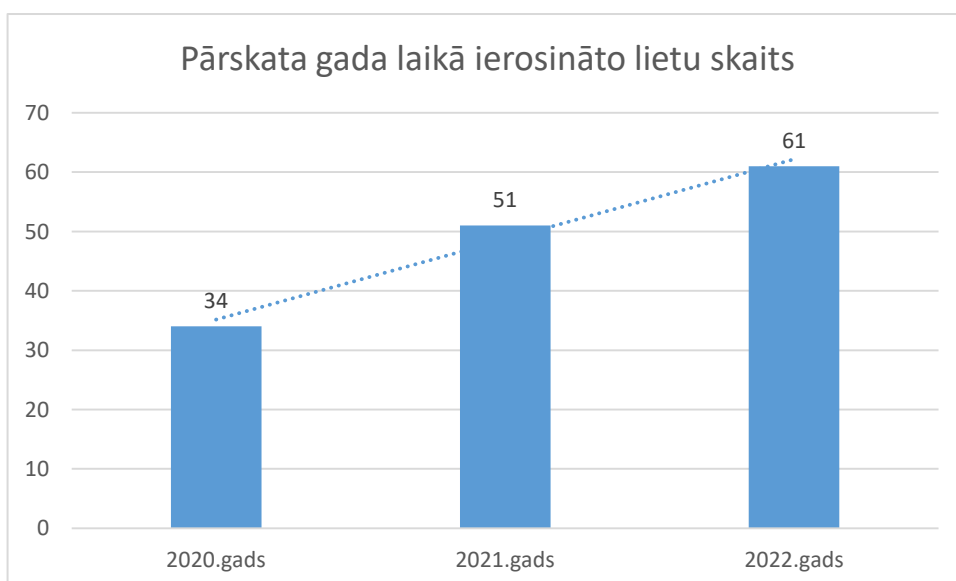
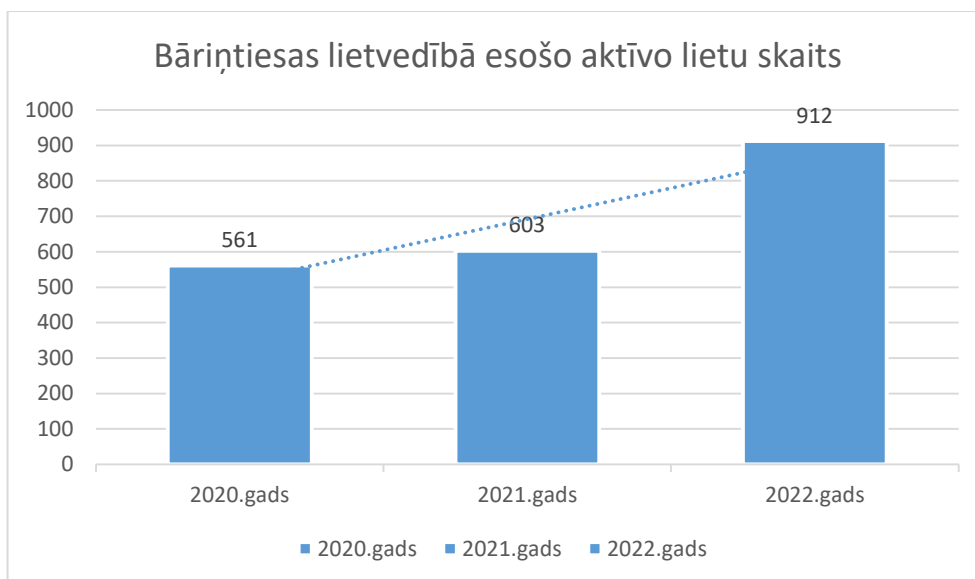
Kalniešu pagasts, Indras pagasts – 1 slodze;
 Ūdrīšu pagasts, Kaplavas pagasts – 1 slodze;
 Izvaltas pagasts, Kombuļu pagasts – 1 slodze;
 Skaistas pagasts, Aulejas pagasts, Krāslavas pagasts – 1 slodze;
 Šķeltovas pagasts, Grāveru pagasts-1 slodze;
 Ezernieku pagasts, Andzeļu pagasts – 1 slodze;
 Andrupenes pagasts, Kastuļinas pagasts – 1 slodze;
 Asūnes pagasts, Konstantinovas pagasts, Dagdas pagasts – 1 slodze;
 Šķaunes pagasts, Bērziņu pagasts, Svariņu pagasts, Ķepovas pagasts – 1 slodze;

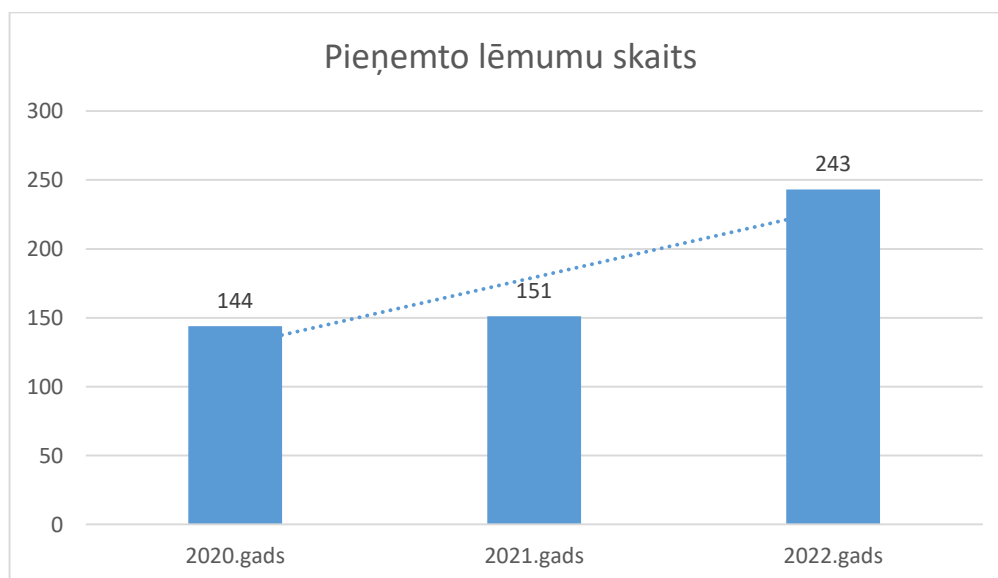
rīkot atklātu pretendentu konkursu uz Bāriņtiesas priekšsēdētāja un 12 bāriņtiesas locekļu amatu vietām, noteikt, ka Krāslavas novada Bāriņtiesa uzsāk darbību ar 2022.gada 1.janvāri.

2022.gadā bāriņtiesas lietvedībā aktīvo lietu kopējais skaits-912, ierosināto lietu skaits -61.

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI

	2020.gads	2021.gads	2022.gads
Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits	561	603	912
Pārskata gada laikā ierosināto lietu skaits	34	51	61
Pieņemto lēmumu skaits	144	151	243
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītās vēstules	1051	1395	2002
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: saņemtās vēstules/iesniegumi	722	1156	1678
Pārsūdzētie bāriņtiesas lēmumi	0	0	0

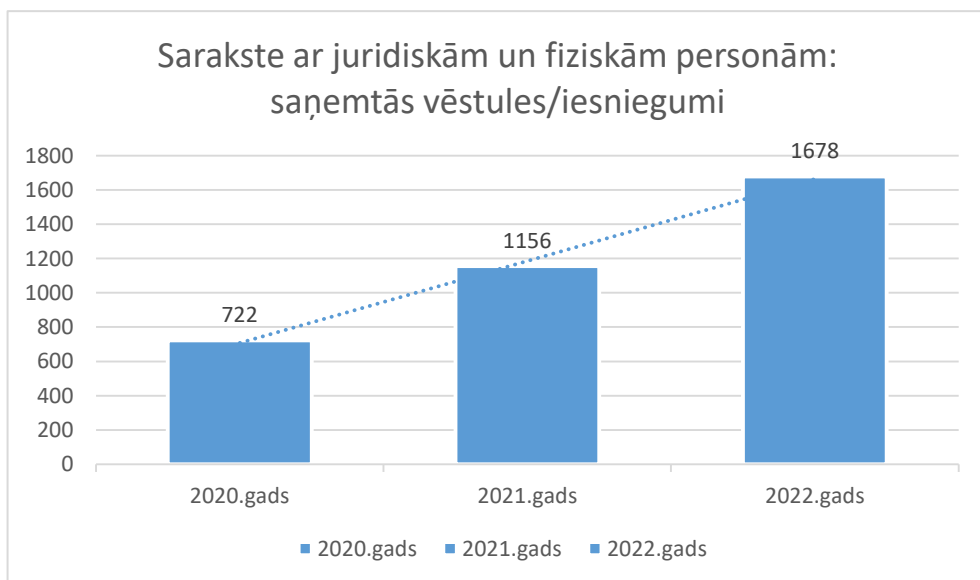
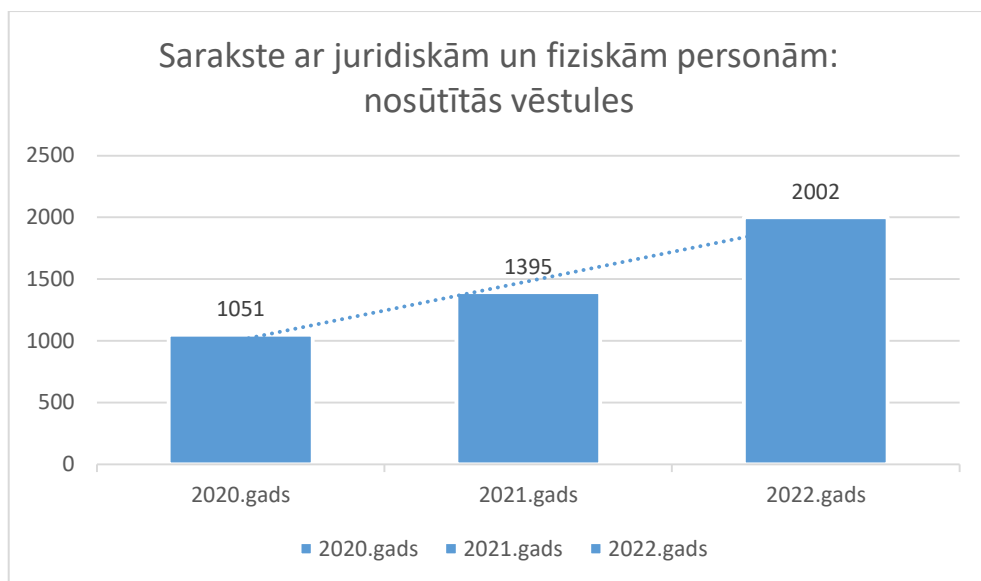




Bāriņtiesas sēdes plānotas vienu reizi nedēļā pirmdienās, nepieciešamības gadījumā, steidzamības kārtā, vēl papildus. 2022.gadā ir notikušas 97 bāriņtiesas sēdes. Sēdēs piedalījušās 94 personas, tajā skaitā personu pārstāvji, institūciju pārstāvji. Pārskata gadā bāriņtiesa pieņēma 243 lēmumus.

2022.gadā Administratīvā rajona tiesā tika izskatīti divi pieteikumu par bāriņtiesas lēmumu atcelšanu: vienā lietā tiesvedība tika izbeigta, bet otrajā lietas izskatīšana nav pabeigta.

Pildot bāriņtiesas funkcijas, katrā lietā tiek pievietoti nepieciešamie dokumenti objektīva lēmuma pieņemšanai. Lai pieņemtu motivētus lēmumus, bāriņtiesa ir gatavojusi lietas, savācot dažādus materiālus: ziņas, informāciju un atzinumus no trešajām personām, veicot apsekošanas, sarunas. Bāriņtiesa, savas kompetences ietvaros, 2022.gadā ir nosūtījusi 2002 vēstules (tai skaitā ar pielikumiem), reģistrējusi ienākošo korespondenci – 1678.



2022.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir pieaudzis gan ierosināto lietu, gan lēmumu skaits kopumā, kur bāriņtiesa pieņēma lēmumus dažādās lietu kategorijās.

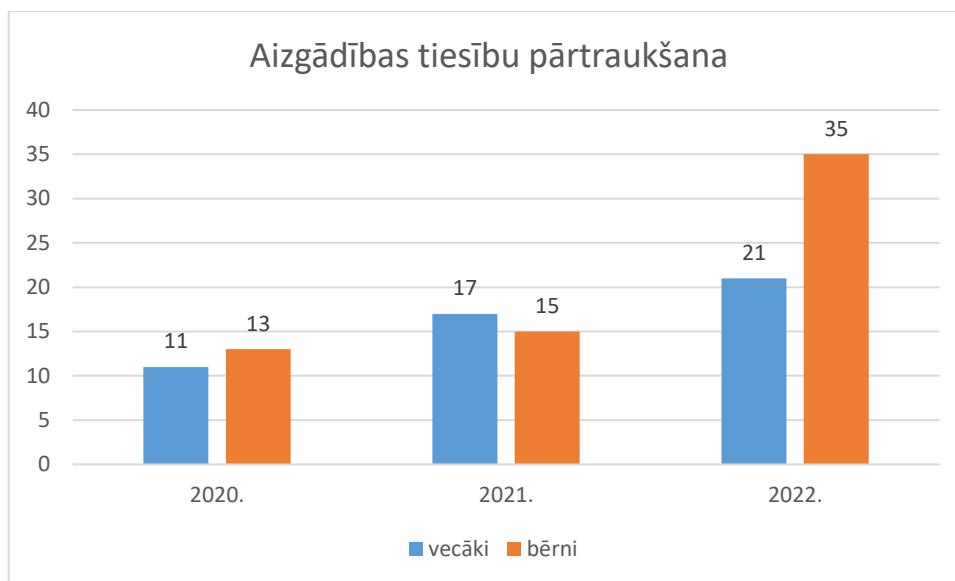
Aizgādības lietas

	2020.	2021.	2022.
PĀRTAUKTAS Vecāku skaits	11	13	21
Bērnu skaits	17	15	35
ATJAUNOTAS Vecāku skaits	6	10	8
Bērnu skaits	11	15	18

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmo prim daļu bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam, sadarbībā ar Sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.

Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes. 2022.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 16 lēmumus par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem, 11 no tiem bija vienpersoniskie, ar bāriņtiesas lēmumu 2022.gadā aizgādības tiesības pārtrauktas 21 vecākam (11 mātēm un 10 tēviem) par 35 bērniem.

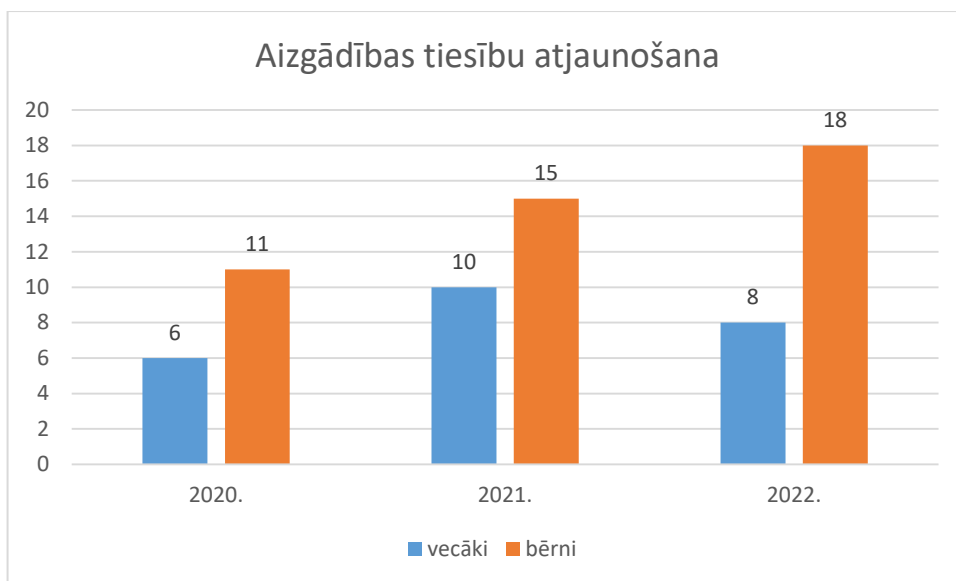
Vienpersoniskie lēmumi tiek pieņemti ar mērķi nekavējoties novērst bērna atrašanos veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktu, bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauc sēdi, lai lemtu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākiem.



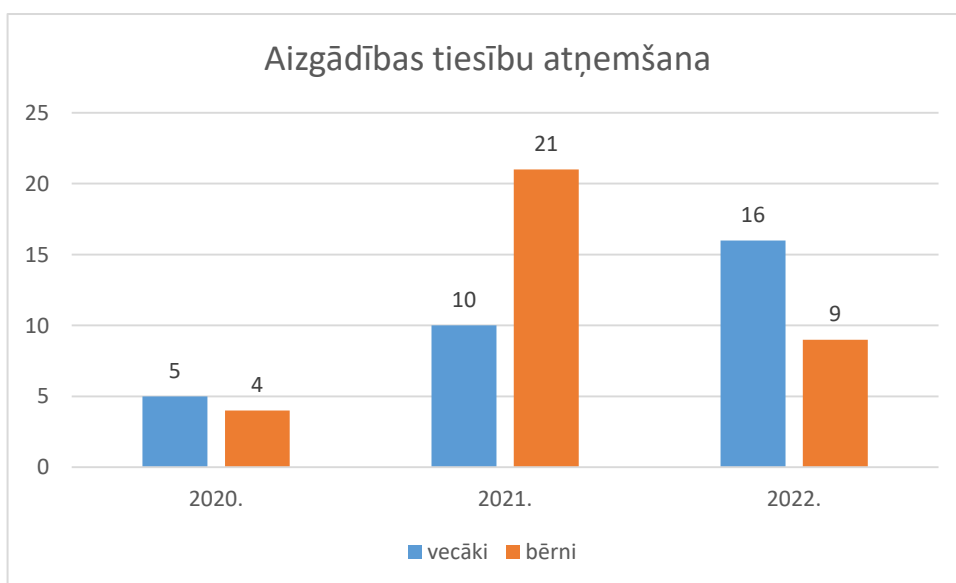
Kā biežākie cēloņi aizgādības tiesību pārtraukšanai jāmin izpratnes trūkums par bērnu vajadzībām, jauno vecāku zemais izglītības, prasmju un iemaņu līmenis ne tikai bērnu audzināšanā, bet arī elementārajā sadzīvē, kā arī nepietiekama izpratne par problēmām, bezatbildība.

Visos gadījumos, kad tiek pārtrauktas aizgādības tiesības, bāriņtiesa par pieņemto lēmumu sniedz informāciju Sociālajam dienestam un lūdz sniegt nepieciešamo palīdzību bērna vecākiem, kā to paredz Bāriņtiesu likuma 39. panta 1. daļa un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. panta 5. daļa, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Ja bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli ir zuduši, bāriņtiesa lemj par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, sagatavojot lietu par iespējamu bērna pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, pārlicinās vai nepastāv apstākļi, kas pastāvēja laikā, kad vecākiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības, pieprasa Sociālā dienesta atzinumu, noskaidro, vai nepastāv citi pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanas riski, izvērtē, vai atgriežoties ģimenē, bērnam tiks nodrošināta pilnvērtīga aprūpe, audzināšana un labvēlīga vide.

2022.gadā pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas 8 vecākiem un 18 bērni atgriezti ģimenē.



Civillikuma 203.pantā noteikts, ka, ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem. Aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem, kā galējo līdzekli, piemēro tiesa. 2022.gadā ar tiesas spriedumu 16 vecākiem tika atņemtas aizgādības tiesības par 9 bērniem.



Ārpusģimenes aprūpe

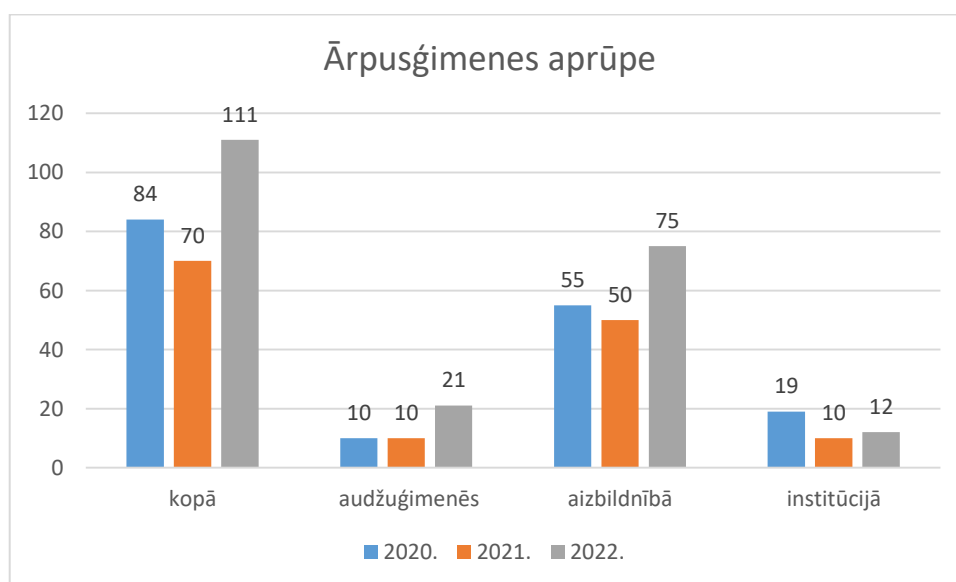
Gadījumos, kad bērns ir palicis bez vecāku gādības (bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības), bāriņtiesa lemj par

ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu bērnam - aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2022.gadā kopumā 22 bērniem tika nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, no tiem 6 bērni ievietoti audžuģimenē, 8-nodibināta aizbildnība, 8 bērni tika ievietoti rehabilitācijas institūcijā.

Kopā uz 2022.gada 31.decembri ārpusģimenes aprūpē atradās 111 bērni (24 – audžuģimenē, 75 – aizbildnībā, 12- ilgstošās sociālās rehabilitācijas institūcijā).

	2020.	2021.	2022.
kopā	84	70	111
audžuģimenēs	10	10	21
aizbildnībā	55	50	75
institūcijā	19	10	12



Viens no bāriņtiesas uzdevumiem ir aizbildnības uzraudzība. Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu pārbaudes aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas aizbildnības lietās. Aizbildņi līdz katra gada 1.februārim bāriņtiesā iesniedz norēķinu par aizbildnības pārvaldību un naudas līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tajā skaitā izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, kas viņam jāveic saskaņā ar Civillikumā noteikto.

2022.gadā 8 bērniem tika nodibināta aizbildnība. Par aizbildņiem visbiežāk tiek iecelti bērna radnieki vai bērnam emocionāli tuvi cilvēki. 2022.gadā ir notikušas

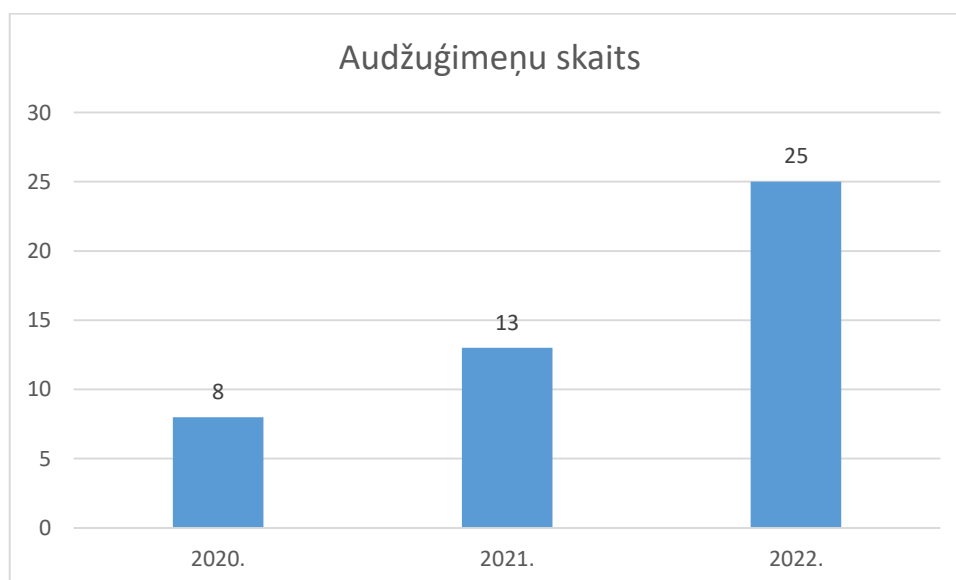
aizbildnībā esošo bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, veiktas sarunas ar bērniem, aizbildņiem, noskaidroti nedalītā saimniecībā dzīvojošo personu viedokļi, ir pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu.

2022.gadā bāriņtiesa pieņēma 4 lēmumus par bērna izņemšanu no aizbildņa aprūpes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas.

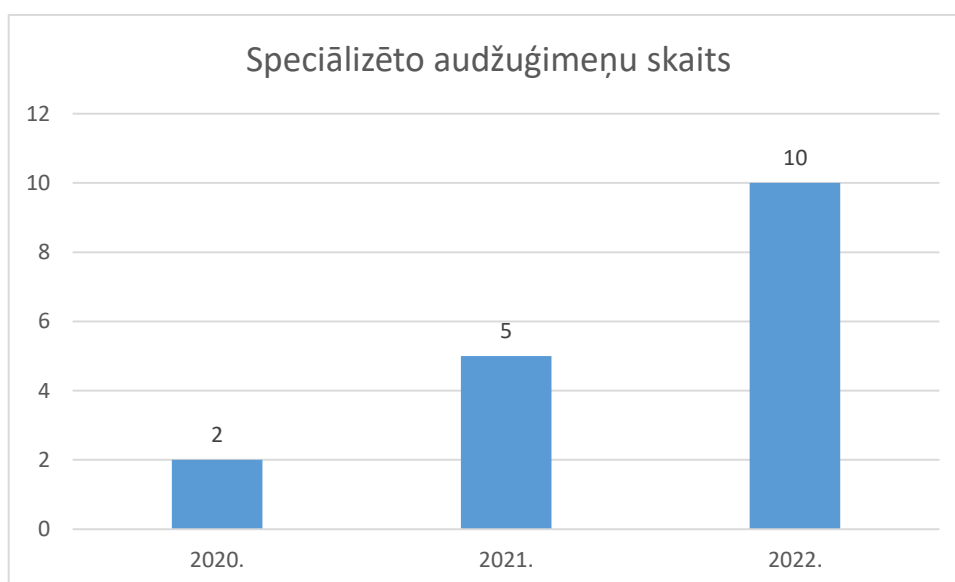
Ģimene ir labākā vide bērna attīstībai. Bāriņtiesas speciālisti aktīvi sadarbojas ar audžuģimenēm un aizbildņiem, lai novērstu bērnu nonākšanu institūcijā. Kopumā mūsu novadā ir vērojama bērnu aprūpes iestādēs ievietoto bērnu skaita samazināšanās tendence.

Bāriņtiesas darbs vienmēr ir bijis orientēts uz ģimeniskas vides nodrošināšanu bērniem. Lai cik sarežģīti reizēm tas nebūtu, taču bez vecāku gādības palikušiem bērniem vienmēr prioritāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Ja aizbildni nevar atrast, nākamais piemērojamais ārpusģimenes aprūpes veids ir audžuģimene. Tās ir personas, kuras ieguvušas audžuģimenes statusu un apguvušas speciālās apmācības kursu, ir šajā jomā zinoši, taču neaizstāj bērniem vecākus. Viņi aprūpē bērnu līdz brīdim, kamēr viņš var atgriezties savā bioloģiskajā ģimenē, tiek nodots aizbildnībā vai adoptēts. Audžuģimeņu kopējais skaits 2022.gada 31.decembrī -25, no tām 10 ir arī specializētās audžuģimenes statuss.

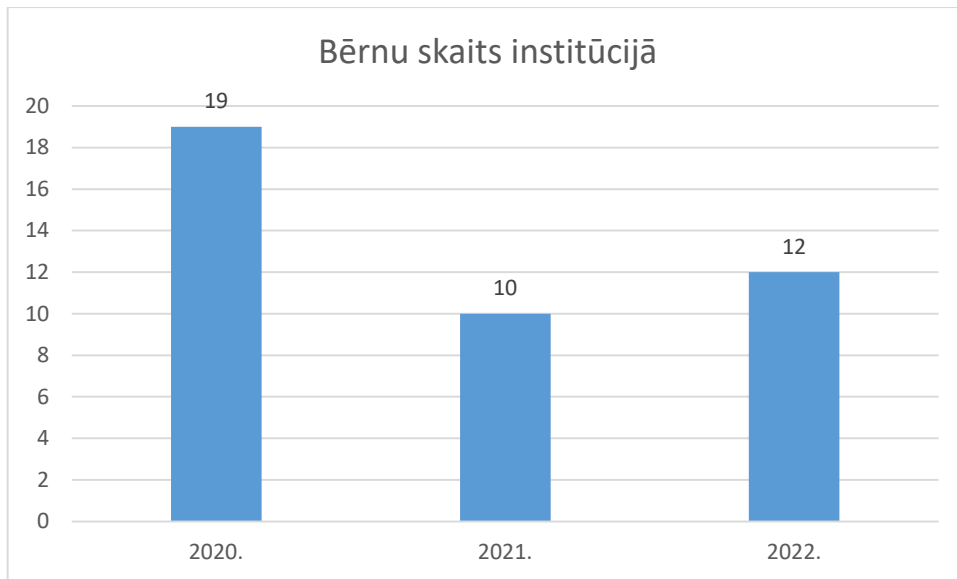
Neskatoties uz to, ka audžuģimeņu skaits pieaug, tas joprojām nav pietiekams, tāpēc bāriņtiesa izmanto citu pašvaldību audžuģimeņu resursus.



Krāslavas novada teritorijā ir desmit specializētās audžuģimenes. Piecas audžuģimenes specializācijā- krīzes audžuģimenes. Krīzes audžuģimene-tā ir audžuģimene, kurai ir vismaz 3 gadu pieredze audžuģimenē ievietoto bērnu aprūpē un kura ir gatava 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā jebkurā brīdī uzņemt bērnu neatkarīgi no vecuma un dzimuma, kas šķirts no ģimenes, aizbildņa vai audžuģimenes. Krīzes audžuģimenes pieejamība samazinātu iespēju, ka bērni krīzes situācijās varētu tikt ievietoti bērnu aprūpes iestādēs. Piecas audžuģimenes specializācijā - bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem (turpmāk – audžuģimene bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem) – audžuģimene, kurā vismaz vienam laulātajam (personai) ir vismaz 12 mēnešus ilga personīgā vai profesionālā pieredze darbā ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.



Bērnu aprūpes un rehabilitācijas institūcijā bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē. Bāriņtiesa meklē iespējas bērna ievietošanai aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē. Diemžēl ne visiem bērniem pastāv iespēja nodrošināt atrašanos ģimeniskā vidē - audžuģimenē vai aizbildnībā. Ir gadījumi, kad aprūpe aprūpes un rehabilitācijas institūcijā atbilst konkrētā bērna vislabākajām interesēm un individuālajām vajadzībām.



Adopcija

Lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, tiek atbalstīta adopcija. Adopcijas uzdevums ir nodrošināt adoptējamiem bērniem audzināšanu ģimenē, stabilu un harmonisku dzīves vidi. Adopcijas tiesiskos pamatus Latvijā nosaka Latvijas Republikas Civillikuma 162.-176.pants. Savukārt kārtību, kādā adoptējami bērni, nosaka Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi Nr.667 „Adopcijas kārtība”.

2022.gadā bāriņtiesa pieņēma trīs lēmumus, ar kuriem trīs personas tika atzītas par adoptētājiem un par to, ka adopcija ir bērnu interesēs.

Aizgādība

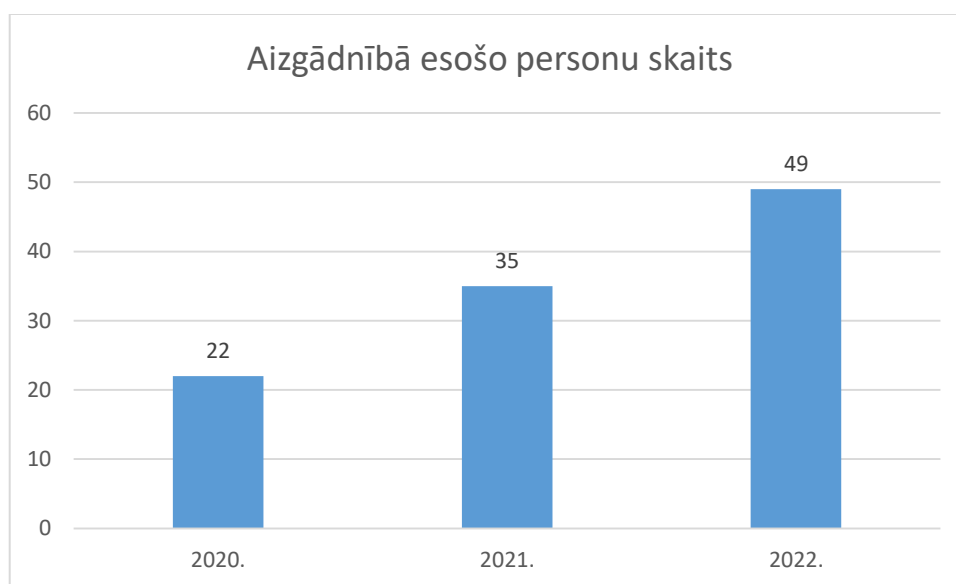
Aizgādībā esošie cilvēki ir pilngadīgas personas ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, attiecīgā bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. Civillikumā noteikts, ka personas, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi, rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs, un ir vienīgais veids, kā tās pasargāt. Aizgādņi, atšķirībā no aizbildņiem, nesaņem valsts pabalstus un atlīdzības no valsts budžeta. Saskaņā ar Krāslavas novada pašvaldības domes saistošiem noteikumiem Nr.2022/33 “Par pabalstu aizgādībā esošo personu aizgādņiem Krāslavas novada pašvaldībā” (no 24.11.2022.) ar 2023.gada 1.janvāri aizgādņiem ir paredzēta atlīdzība par pienākumu veikšanu - 10 EUR mēnesī par katru

aizgādņībā esošo personu un 5 EUR mēnesī, ja aizgādņībā esošā persona dzīvo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai specializētajā ārstniecības iestādē personām ar garīga rakstura traucējumiem..

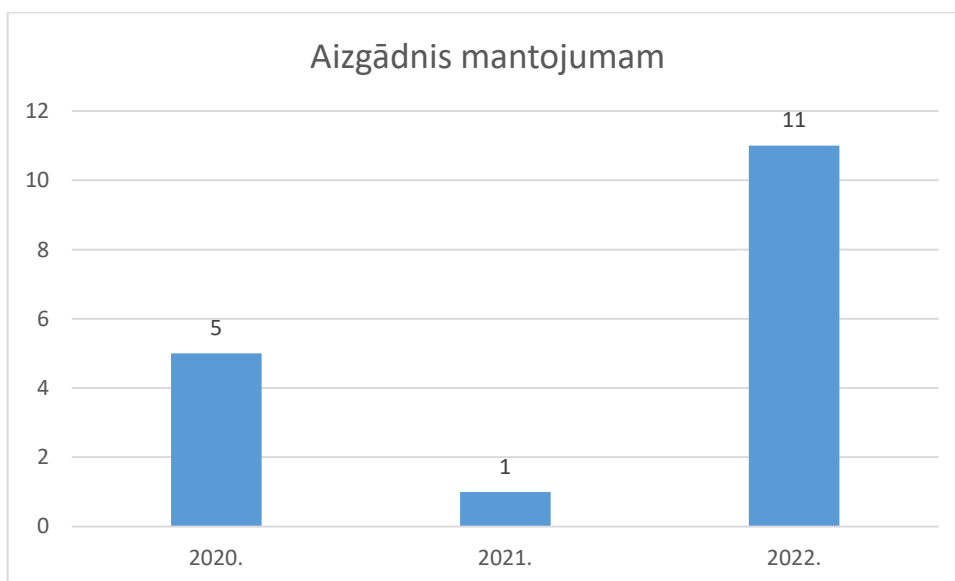
2022.gada 31.decembrī bāriņtiesas pārraudzībā bija 49 aizgādņībā esošas personas.

Bāriņtiesa uzrauga aizgādņībā esošo personu tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes. 2022.gadā ir notikušas aizgādņībā esošo personu dzīves apstākļu pārbaudes, ir saņemti norēķini.

Apkopojot datus, var secināt, ka Krāslavas novadā ir 49 personas ar ierobežotu rīcībspēju, kurām nodibināta aizgādība. Statistikas dati liecina par to, ka katru gadu pieaug personu skaits ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa par aizgādni var iecelt personas izraudzīto aizgādni, aizgādņībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radniekiem. Bāriņtiesa ir saskarusies ar problēmu aizgādņa iecelšanas jautājumā, ja personai ar ierobežotu rīcībspēju nav radnieku vai tuvu personu, kuras būtu gatavas uzņemties aizgādņa pienākumu pildīšanu.



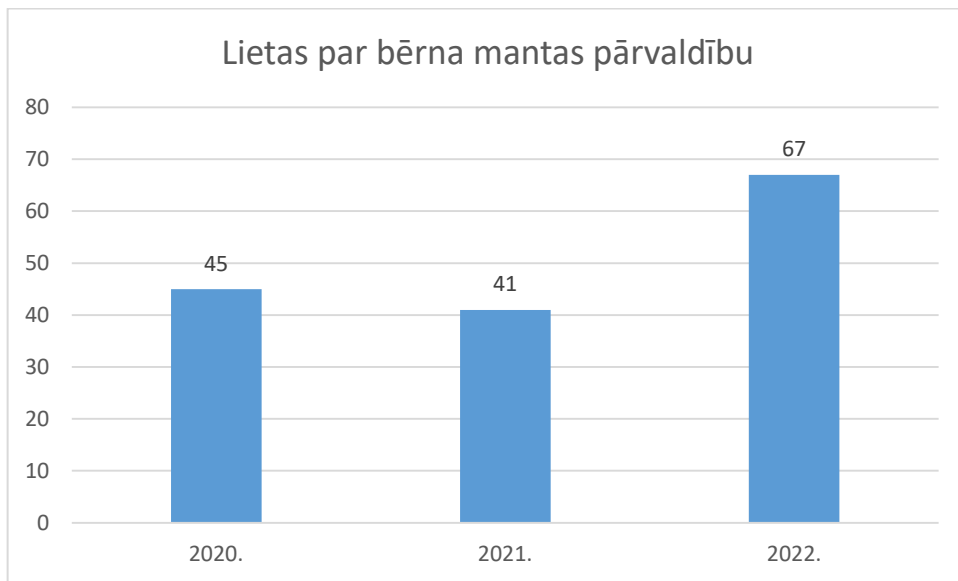
Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam, bāriņtiesa, saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādības nodibināšanu mantojumam iecel aizgādni mantojumam, 2022.gadā ar bāriņtiesas lēmumu par aizgādni matojumam vai prombūtnē esošas personas mantai ieceltas 11 personas.



Mantisko interešu nodrošināšana un aizstāvība

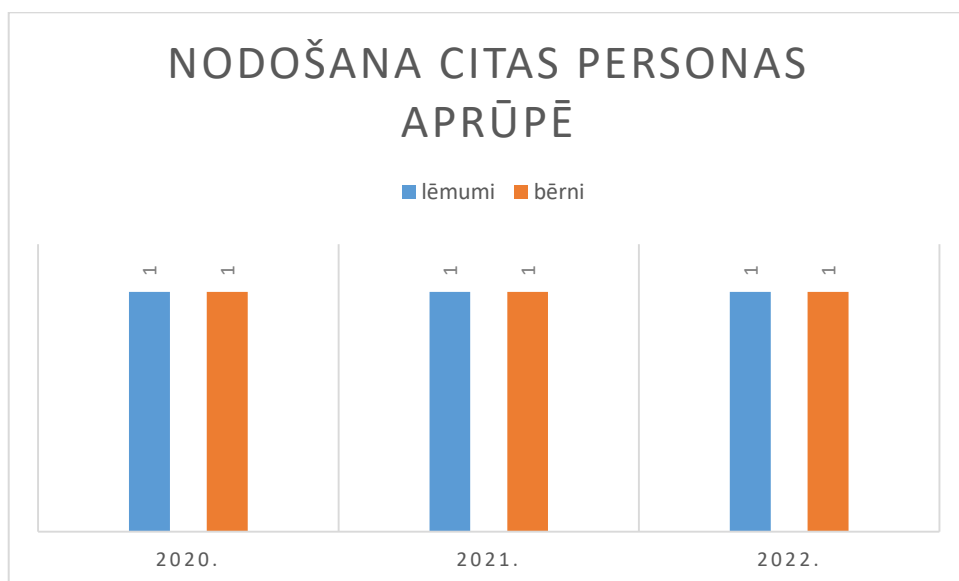
Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punkts nosaka, ka bāriņtiesa aizstāv bērna vai aizgādņībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības.

Nepilngadīgiem bērniem var piederēt manta, ko dāvinājuši vai atstājuši mantojumā vecāki, vecvecāki vai citi radnieki. Saskaņā ar Civillikuma normām bez bāriņtiesas atļaujas vecāki bērnu vārdā nevar mantojumu, dāvinājumu pieņemt vai atraidīt, kā arī rīkoties ar bērnu mantu. Bērniem var piederēt konti bankās, nekustamie īpašumi vai vecāku atstāti mantojumi. Bāriņtiesa veic uzraudzību bērnu mantisko tiesību ievērošanā, katru gadu pieprasot no bērnu vecākiem vai aizbildņiem norēķinu par bērnu mantas pārvaldību, pārbauda norēķina pareizību, veic bērniem piederošā nekustamā īpašuma apskati. Uz 2022.gada 31.decembri bāriņtiesas pārraudzībā bija 67 aktīvās lietas par bērnu mantas pārvaldību. Šajās lietās ir pieprasītas un saņemtas likumisko aizbildņu atskaites par nepilngadīgo mantas saglabāšanu un tās sastāvu. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.



Vecāku aprūpē esoša bērna nodošana citas personas aprūpē

2020. un 2021.gadā jautājums par bērna nodošanu trešo personu aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trīs mēnešiem nebija tik aktuāls. 2022.gadā bāriņtiesā arī tika pieņemts tikai viens tāds lēmums, kur bāriņtiesa ir atzinusi, ka 1 bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.



Sadarbība ar tiesām

Bāriņtiesu likuma 50.pants paredz, ka bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos:

- 1) saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanai;
- 2) viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai;
- 3) aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai;
- 4) paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai;
- 5) citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos.

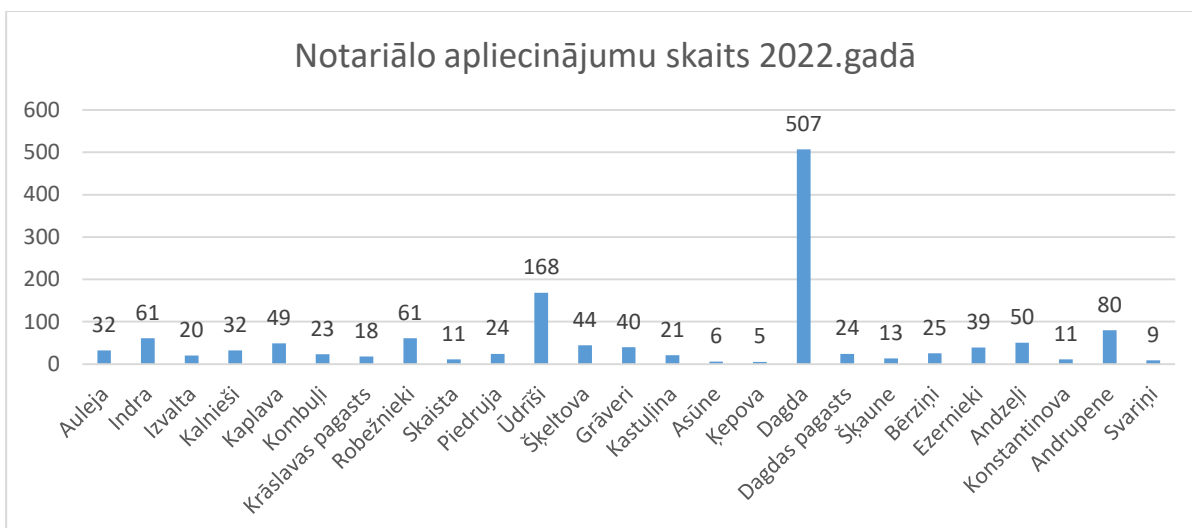
Bāriņtiesa piedalās tiesas procesos gan kā prasītājs, gan kā tiesas pieaicināta iestāde viedokļa un atzinuma sniegšanai. 2022.gadā bāriņtiesa bija pārstāvēta lietās par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību; aizgādības tiesību atņemšanu; rīcībspējas ierobežošanu un aizgādības nodibināšanu; rīcībspējas ierobežojumu apjoma pārskatīšanu; adopcijas apstiprināšanu; mantas izdalīšanu no mantojuma masas, īpašuma tiesību atzīšanu uz komercsabiedrības kapitāldaļām, kapitāldaļu atzīšanu par dalībnieku kopīpašumu un nodošanu pārstāvja pārvaldībā, prasības nodrošināšanu; kā arī lietās par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu pilngadīgām personām, kuras atrodies nepieskaitāmības stāvoklī izdarījušas noziedzīgus nodarījumus.

Apliecinājumu izdarīšana

Vēl viena bāriņtiesu darbības joma – notariālo apliecinājumu izdarīšana. Krāslavas novada bāriņtiesa veic apliecinājumus pagastu pārvaldēs Krāslavas novada pagastu deklarētajiem iedzīvotājiem. Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteiktajam, bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Tieslietu Ministrija rosina samazināt bāriņtiesas kompetenci notariālo darbību veikšanā, plānots, ka izmaiņas likumprojektā stātos spēkā ar 2024.gada 1. janvāri. Ministrija izstrādājusi un izskatīšanai valdībā iesniegusi likumprojektu “Grozījums Bāriņtiesu likumā”, kas paredz samazināt bāriņtiesu kompetenci tā saukto “notariālo funkciju” izpildē, saglabājot bāriņtiesu kompetencē tikai atsevišķas notariālās darbības.

Pagasts	2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads
Auleja	20	30	24	26	32
Indra	61	62	65	81	61
Izvalta	41	44	53	71	20
Kalnieši	37	53	63	51	32
Kaplava	31	39	39	27	49
Kombuļi	27	39	15	19	23
Krāslavas pagasts	16	36	37	15	18
Robežnieki	42	39	46	55	61
Skaista	37	43	15	37	11
Piedruja	40	40	34	46	24
Ūdrīši	103	135	121	147	168
Šķeltova				11	44
Grāveri				10	40
Kastuļina					21
Asūne					6
Ķepova					5
Dagda					507
Dagdas pagasts					24
Šķaune					13
Bērziņi					25
Ezernieki					39
Andzeļi					50
Konstantinova					11
Andrupene					80
Svariņi					9



Bāriņtiesa sniedz konsultācijas un pieņem lēmumus arī citos gadījumos - vecāku domstarpību izšķiršanā bērnu audzināšanas jautājumos, lietās par ģimenes valsts pabalsta izmaksu, ārpusģimenes aprūpē atrodošo bērnu viesošanu pie radniekiem, kā arī citus.

Ar 2022.gada 1.janvāri bāriņtiesa ir sākusi strādāt Bāriņtiesu informācijas sistēmā BARIS.

Bāriņtiesa sadarbojas ar Krāslavas novada domes PI "Sociālais dienests", Pašvaldības policiju, Valsts probācijas dienestu, Valsts policiju, Krāslavas novada izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, citu pašvaldību bāriņtiesām, Latgales ģimeņu atbalsta centru "Daugavpils", ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru "Plecs", Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, Labklājības ministriju, kā arī valsts un citu pašvaldību institūcijām.

Viena no bāriņtiesas darbības prioritātēm ir preventīvais darbs, kura mērķis ir laikus uzsākt darbu ar ģimeni, brīdināt vecākus par iespējamām sekām un tādējādi novērst situācijas, kad tiek ierosināta lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem. Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu. 2022.gadā bāriņtiesa ir informējusi pašvaldības sociālo dienestu par 26 ģimenēm

(bērnu skaits ģimenēs kopā -73), kurām būtu pievēršama pastiprināta uzmanība, jo ģimenēs tika saskatītas sociālās problēmas. Papildus tika sniegtas ziņas sociālajam dienestam par tām ģimenēm, kurām bāriņtiesā ir ierosinātas administratīvās lietas.

2022.gadā bāriņtiesas pārstāvji tika aicināti pildīt darba uzdevumus gan tiesās, gan prokuratūrā, gan policijā kā bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju pārstāvji. Bija jāpiedalās dažādu grupu komisiju darbā.

Tāpat bāriņtiesa piedalījās starpinstītūciju sanāksmēs Valsts probācijas dienestā, jo saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 18.¹ pantu Valsts probācijas dienests triju darbdienu laikā pēc probācijas klienta reģistrācijas dienas vai dienas, kad saņemta informācija par šāda klienta dzīvesvietas maiņu, nosūta bāriņtiesai, kuras teritorijā atrodas probācijas klienta jaunā dzīvesvieta, informāciju par attiecīgo klientu, kas ir sodīts par tīšiem vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem pret dzimumneaizskaramību un tikumību. Un saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 44.¹ pantu Bāriņtiesa nekavējoties informē bērna vecāku, aizbildni, audžuģimeni vai viesģimeni par tās personas sodāmības faktu, ar kuru tai ir nedalīta saimniecība, ja persona atgriežas no brīvības atņemšanas iestādes pēc soda izciešanas par Krimināllikuma 159., 160., 161., 162., 162.1, 164., 165. un 166.pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, kurā cietušais ir bijis nepilngadīgs.

Lai novērstu nepilnības, trūkumus un sekmētu pilnvērtīgu bērnu vai aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanu, kā arī darba kvalitātes uzlabošanai kopumā, bāriņtiesa laikā no 2022.gada 7.novembra līdz 2022.gada 19.decembrim veica bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu paškontroli.

Krāslavas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

I.Bidzāne